

glazba ljudi tradicije

ZNANSTVENI SIMPOZIJ U ČAST
Grozdani Marošević

Institut za etnologiju i folkloristiku
Zagreb, 5. i 6. svibnja 2026.

glazba, ljudi, tradicije

znanstveni simpozij u čast Grozdani Marošević

Zagreb, 5. i 6. svibnja 2026.

Knjižnica Instituta za etnologiju i folkloristiku
Šubićeva 42 (5. kat)

Potaknuti sedamdesetim rođendanom Grozdane Marošević, njezini kolege, bivši studenti i prijatelji priređuju simpozij posvećen doprinosu kojim je slavljena obogatila i zadužila hrvatsku etnomuzikologiju. Znanstveni rad Grozdane Marošević prepoznatljiv je svojom temeljitošću i širinom zahvaćanja tema kojima se bavila, uz metodološko usidrenje u tradicijama hrvatske i inozemne etnomuzikologije, muzikologije, folkloristike te etnologije i kulturne antropologije. S uporištem u njenim znanstvenim radovima, sudionici simpozija uputit će na odjek njenih etnografskih, historiografskih i teorijskih postavki u današnjim istraživanjima.

Tematski, znanstveni rad Grozdane Marošević usmjeren je nizu fenomena u hrvatskoj folklornoj i tradicijskoj glazbi (posebno središnje Hrvatske), povijesti i metodologiji etnomuzikologije, glazbi u obrednim kontekstima, povijesnim izvorima o tradicijskoj glazbi te drugim temama obrađenima u pojedinačnim radovima. Pet tematskih čvorišta odabranih za simpozij stavlja glazbu u kontekst historiografskih, ritualnih, lokalno-baštinskih i disciplinarnih okvira, a kao posljednja tema izabrani su suradnički, pa i prijateljski odnosi stvoreni znanstveno-istraživačkim radom, ali i mimo njega. Drugim riječima, tragom nosećih tema kojima se bavila, načina na koje se njima bavila, perspektiva koje je svojim radom iscrtavala i ozračja koje je razvijala surađujući s drugima strukturiran je i ovaj simpozij u čast slavljenci, Grozdani Marošević.

utorak

5. svibnja 2026.

13.00 OTVARANJE SIMPOZIJA

13.30–15.30

Sesija 1 – historiografska

MODERATORICA: Tanja Halužan

13.30–14.00

Naila Ceribašić

O lokalnoj i globalnoj povijesti glazbe:
uz čitanje radova Grozdane Marošević

14.00–14.30

Gerda Lechleitner

The Archival Domain – "Old-Fashioned" or "Future-Oriented"?
Experiences and Challenges

14.30–15.00

Ana Hofman

Doing Ethnomusicology Amid Ruins:
Archival Research on Socialist Musical Life

15.00–15.30

Dora Dunatov

Svjedoci vremena:
komercijalne gramofonske ploče kao povijesni izvor

pauza

16.00–18.00

Sesija 2 – ritualna

MODERATORICA: Naila Ceribašić

16.00–16.30

Lidija Nikočević

Izazovi istraživanja običaja
u kontekstu paradigme "nematerijalne kulturne baštine"

16.30–17.00

Marko Kölbl

Burgenland Croatian Laments and Croatia

17.00–17.30

Iva Niemčić

Ritual (ne) traži zaštitu:
otočke zajednice, glazbenoplesni rituali i UNESCO

17.30–18.00

Tanja Halužan

Glazba i glazbenici u ritualnom kontekstu:
etnomuzikološka čitanja svadbi

19.00

SVEČANI KONCERT

Glazba, ljudi, tradicije: tragom istraživanja Grozdane Marošević

Koncertna dvorana *Blagoje Bersa*
Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu
Trg Republike Hrvatske 12

sudjeluju:

Alan Kanski
Dunja Knebl
Verica Radić

KUD "Izvor" Generalski Stol
KUU "Društvo žena Gornji Kraljevec"
Ansambli tradicijske glazbe MUZA

srijeda 6. svibnja 2026.

9.30–11.30

Sesija 3 – baštinska

MODERATORICA: Dora Dunatov

9.30–10.00

Jelka Vukobratović

Kordunska ojkača:
baštinski narativi i opiruće folklorne prakse

10.00–10.30

Irena Miholić

Tradicijski glazbeni sastavi i vokalni izričaji između očuvanja baštine,
institucionalnog djelovanja i kreativne transformacije

10.30–11.00

Tvrtko Zebec

Sveti Petar, Pavao, na tavanu spavao:
uz poskočice i ples, uvijek prijateljski i stručni oslonac

11.00–11.30

Zdravko Blažeković

Global Preserving and Safeguarding
Cultural Heritage in the Digital Age

pauza

12.00–14.00

Sesija 4 – disciplinarna

MODERATORICA: Jelka Vukobratović

12.00–12.30

Mojca Piškori

Festina lente:

etnomuzikolog između čežnje za sporošću i diktata brzine

12.30–13.00

Iva Nenić

Via erratica ili *Gradus ad Parnassum?*

Stvarati/pratiti društvenu potrebu za naukom

u svetlu pedagoških pristupa u srpskoj etnomuzikologiji

13.00–13.30

Dalibor Davidović

Život prije biografije

ili kako se postaje etnomuzikologinja

13.30–14.00

Svanibor Pettan

ICTMD i izazovi etnomuzikologije u vremenima velikih promjena

pauza

15.30–17.30

Sesija 5 – prijateljska

MODERATORICA: Mojca Piškori

15.30–16.00

Maja Povrzanović Frykman

Priče o podršci: o kolegijalnosti i prijateljstvu u akademskom radu

16.00–16.30

Vjera Katalinić

Franjo i Josip, stari prijatelji

16.30–17.00

Vedrana Milin Ćurin

Zapivala tica mala

17.00–17.30

Ljiljana Marks

Memorijska i (pomalo) mitska karta Zagreba u popularnoj glazbi

sažeci izlaganja

Naila Ceribašić

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

O lokalnoj i globalnoj povijesti glazbe: uz čitanje radova Grozdane Marošević

Uz identifikaciju hrvatske etnomuzikologije kao jedne od etnomuzikologija "kod kuće" i/ili etnomuzikologija bliskih drugih, o čemu se višeput govorilo i pisalo, manje je predmetom rasprave bila povijesna orijentacija kao naredna njezina istaknuta značajka. Rad Grozdane Marošević oglednim je primjerom takve orijentacije, za razliku od općenito dominantne etnografske, od njezine knjige o povijesti glazbe Karlovačkog Pokuplja do niza specifičnih studija (o moreški, ojkanju, naricaljkama i dr.); zapravo je ukupan njezin rad izrazito prožet analizom povijesne dimenzije glazbi kojima se bavila. Ovo izlaganje prigoda je propitati zašto je tomu tako, od kuda su dolazili poticaji, kako se konkretiziralo ne samo u radu slavljenice nego i ponekih starijih i nemalog dijela (makar ukupno malobrojnih) mlađih istraživača u Hrvatskoj te koji su učinci i zamišljene budućnosti tako profilirane discipline. Koncept lokalnih povijesti domaćih sredina i zajednica kontekstualizirat ću rastućim nastojanjem za stvaranjem "globalne povijesti glazbe" (potaknuto naročito projektom *Towards a Global History of Music* pod vodstvom Reinharda Strohma, 2013–2017), pa i za preoblikovanjem postojećih muzikoloških subdisciplina zagušenih zapadnocentričkim pristupima i spoznajnim dosezima (naročito "kulturalna muzikologija", usidrena na nekoliko europskih sveučilišta).

Naila Ceribašić je znanstvena savjetnica u trajnom izboru u Institutu za etnologiju i folkloristiku i naslovna redovita profesorica etnomuzikologije na Sveučilištu u Zagrebu. Njezina istraživanja i publikacije, približnim kronološkim slijedom, obuhvaćaju tradicijsku glazbu istočne Hrvatske, procese festivalizacije, glazbu u kontekstu rata i političkih promjena, rodne aspekte glazbovanja, glazbene izričaje etničkih manjina, teorije i metode u etnomuzikologiji, program nematerijalne kulturne baštine u jugoistočnoj Europi i svijetu te ranu diskografsku industriju. S Grozdanom Marošević tjesno je surađivala od svojega zaposlenja u Institutu 1990. godine. Sudjelovala je na više projekata pod vodstvom Marošević, bila urednica njezine knjige, a zajedno su uredile i svečani zbornik radova za svojega profesora, akademika Jerka Bezića (1999).

Gerda Lechleitner

Phonogrammarchiv, Austrian Academy of Sciences, Beč

The Archival Domain – "Old-Fashioned" or "Future-Oriented"? Experiences and Challenges

For a long time, archives were seen as distinguished places where documents of any kind were stored, archived and preserved. Their use was a privilege of a few.

The invention of sound recording and, thus, the possibility to make sound documentation, led to the foundation of sound archives. From the very beginning these archives were forced to engage in technical developments, e.g. in various recording technologies, appropriate preservation, re-recording, as well as in detailed documentation.

The changing view on history and the so-called archival turn evoked a critical assessment of archives in general and of sound archives in particular. Working strategies, content management or committed results have been rethought and discussed, mostly driven by the focus on institutional politics, power relations or post- and de-colonial approaches etc.

This paper will focus on considerations and personal experiences during my 25-year period working with historical sound recordings, questioning their contexts and contents, their purpose of creation and value today. Some questions arose in the very beginning, others developed over time. Looking back and ascertaining today's manifold and worldwide efforts in this field highlight the changes and the new significance of sound archives.

Gerda Lechleitner had been working in the Phonogrammarchiv of the Austrian Academy of Sciences till 2020. She was curator of the historical collections, editor of the CD-Edition *The Complete Historical Collections 1899-1950* and the Phonogrammarchiv's Yearbook *International Forum on Audio-Visual Research*.

Ana Hofman

Inštitut za kulturne in spominske študije, ZRC SAZU, Ljubljana

Doing Ethnomusicology Amid Ruins: Archival Research on Socialist Musical Life

Ethnomusicological research on socialist musical life has been shaped by a continuous tension: while institutions at various levels – from the state to the most local organizations – generated an enormous quantity of documentation, material traces of everyday music-making, including rehearsals, performances, minutes from the meetings or audio-visual recordings remain strikingly fragmentary. The archive is thus unevenly saturated: overproduced in administrative, official, and institutional registers, but profoundly silent when it comes to the ordinary sonic practices that sustained everyday musical life. Exploring the cultural-artistic amateurism (*kulturno-umetnički amaterizam*) during socialist Yugoslavia, I approach archival research as historically situated listening practice (Ochoa Gautier 2015), while also thinking through the notion of the archive in ruins. This framework points to the need to engage with the ruination of both the extensive cultural infrastructures that supported musical activity – social and cultural clubs, rehearsal and performance spaces, and associational worlds – and the very documentation of these rich activities. Drawing on case studies of cultural-artistic associations (KUDs) within the Yugoslav Railway, I pay attention to the questions of ruination, preservation, and fragmentary recuperation of the archival traces of socialist sonic worlds. These traces demand an ethnomusicological method attentive to gaps, residues, and the politics of what post-socialist transition has rendered institutionally inaudible. Often surviving as fragile spatial assemblages, suspended between memory, neglect, and continued claim-making, these archives invite us to rethink what counts as "archival material" in ethnomusicological research.

Ana Hofman is a Senior Research Associate at the Institute of Culture and Memory Studies at the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. Her research interests include music, sound, and politics in socialist and post-socialist societies, with the focus on memory, affect, and activism in the present-day conjuncture of neoliberalism and post-socialism in the area of former Yugoslavia. She has published numerous articles and book chapters, including the monographs: *Staging Socialist Femininity: Gender Politics and Folklore Performances in Serbia* (2011) and *Music, Affect, Politics: New Lives of Partisan Songs in Slovenia* (2015). She recently edited the volume (with Tanja Petrović) *Affect's Social Lives: Post-Yugoslav Reflections* (2023). Her latest book, *Socialism Now: Singing Activism After Yugoslavia* on strategic amateurism, politics of leisure and musical afterlives of socialism after Yugoslavia is published by Oxford University Press (2025).

Dora Dunatov

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Svjedoci vremena: komercijalne gramofonske ploče kao povijesni izvor

Gramofonske ploče proizvedene u komercijalne svrhe i dalje čine nedovoljno istražen, pa čak i marginaliziran korpus unutar domaće (etno)muzikologije, unatoč njihovoj važnosti za razumijevanje razvoja suvremenog glazbenog života. Tek u rijetkim domaćim radovima pronalazimo sustavniji interes za tu vrstu zvučne građe, uključujući i niz studija nastalih tijekom četverogodišnjeg kolaborativnog istraživanja provedenog u okviru projekta *Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih* (DISKOGRAFIJA, 2020–2024). U tom su smislu ranije iznimke, primjerice diplomski rad muzikologa Darija Bulića o međuratnoj diskografiji u Jugoslaviji (1980) ili zbornik *Diskografija u SR Hrvatskoj* (1984), u kojem, od ukupno dvanaest autora, samo radovi Grozdane Marošević ("Narodna glazba") i Nikše Gliga ("Ozbiljna glazba") brane (etno)muzikološke boje. Ni na međunarodnoj razini etnomuzikologija ne pokazuje značajniji interes za komercijalne zvučne zapise, dok se i unutar historijske etnomuzikologije ta građa rijetko koristi kao povijesni izvor. Komercijalni zvučni zapisi ostaju primarno u domeni studija popularne glazbe i srodnih disciplina.

Polazeći od tog historiografskog manjka, izlaganje kritički analizira kontinuirano zanemarivanje tog velikog zvučnog korpusa u domaćoj akademskoj zajednici, ističući pritom njegov značajni analitički potencijal. Razmatraju se prednosti historiziranja gramofonskih ploča, odnosno njihova smještanja u šire društveno-ekonomske, tehnološke i kulturne okvire. Naglašava se i važnost stvaranja kontranaracije uvriježene lokalne povijesti glazbe kroz analizu produkcije i recepcije komercijalnih zvučnih zapisa, uzimajući u obzir transnacionalnu cirkulaciju repertoara, izvođača i diskografskih praksi. Izlaganje ilustrira navedene teme primjerima iz ere tzv. šelak ili tvrdih gramofonskih ploča – dominantnog nosača zvuka prije pojave vinilnih ploča – oslanjajući se na građu i uvide prikupljene tijekom prethodno spomenutog projekta, kao i na vlastito doktorsko istraživanje s fokusom na domaće i međunarodno tržište ploča na 78 okretaja u minuti.

Dora Dunatov viša je asistentica u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu. Doktorirala je etnomuzikologiju 2024. na Sveučilištu za glazbu i izvedbene umjetnosti u Grazu istraživanjem koje je, kao dio projekta *DISKOGRAFIJA*, bilo usmjereno na tržišni aspekt domaćih proizvođača gramofonskih ploča na 78 okr./min., uključujući i dijasporu. Magistarski studij etnomuzikologije završila je 2017. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu s temom zadarskog tanca kao novonastale tradicije. Uz znanstvenoistraživački rad, primarno usmjeren na diskografiju i tradicijske izričaje južne Hrvatske, surađuje u emisijama Hrvatskoga radija i piše za stručne časopise i internetske portale.

Lidija Nikočević

Evro-sredozemska univerza, Piran/Koper

Izazovi istraživanja običaja u kontekstu paradigme "nematerijalne kulturne baštine"

Početak 21. stoljeća u stručnim i znanstvenim etnološkim, odnosno antropološkim časopisima više gotovo da i nema prikaza pojedinih običaja, kao što je to ranijih desetljeća bio slučaj, osim rijetkih komparativnih priloga. No, Konvencijom o zaštiti nematerijalne kulturne baštine 2003, te potom formiranjem UNESCO-ove liste nematerijalne kulturne baštine čovječanstva ponovo se pokrenulo istraživanje običaja, u pravilu onih godišnjih, u cilju njihovog uvrštavanja na listu kulturnih dobara Republike Hrvatske te na UNESCO-vu listu.

U izlaganju je riječ o specifičnom pristupu koji takav postupak podrazumijeva. U prvom redu radi se o bliskom i intenzivnom radu sa zajednicom, štoviše o suradnji. U većini slučajeva istraživači su rado dočekani u zajednicama, koje često same predlažu vrednovanje vlastitih običaja. U okviru istraživačke metode sudjelovanja s promatranjem i participativnog pristupa, mnogi članovi zajednica postali su i suradnici koje su etnolozi motivirali i educirali da istražuju dio svoje baštine. Sami istraživači, vraćajući se višekratno na isti "teren" postali su bliski s informatorima, ostvarujući dublje odnose.

No, rad na istraživanju običaja u ovome okviru rađa i niz pitanja i prijedora. Pitanje "tko je autentičan nositelj tradicije" otvara temu unutarnje hijerarhije unutar zajednica. Stariji nasuprot mlađih, ruralni nasuprot urbanih, dijaspora nasuprot matice — sve su to politike autentičnosti koje istraživač mora dekonstruirati. Kad zajednica "revitalizira" neku praksu za potrebe upisivanja na nacionalnu ili UNESCO listu, posljedično se nerijetko stvara paradoks: institucionalizacija koja je trebala zaštititi živu praksu proizvodi njenu fosilizaciju ili je interpretira na način koji zajednica ne odobrava.

Lidija Nikočević je etnologinja koja ima profesionalno iskustvo kao konzervatorica, kustosica, ravnateljica Etnografskog muzeja Istre. Posvetila se uvelike i temama iz domene nematerijalne kulture najčešće s područja Istre i Hrvatskog Primorja. Bavila se je iseljeništvom, teškom baštinom, antropologijom hrane, povijesnom etnologijom. Autorica je više izložbi, muzejskih postava, stručnih i znanstvenih članaka i knjiga. Docentica je na EMUŃI sveučilištu u Piranu/Kopru. Članica je više internacionalnih i hrvatskih presudbenih komisija iz domene muzeologije, kao i Povjerenstva za nematerijalnu kulturnu baštinu Ministarstva kulture i medija.

Marko Kölbl

University of Music and Performing Arts Vienna

Burgenland Croatian Laments and Croatia

Although laments of the Croatian minority in Burgenland have gained considerable scholarly attention, particularly from ethnographers and ethnologists, since the beginning of the 20th century, Grozdana Marošević was the first to offer an ethnomusicological approach. In this respect, her work was foundational for my own research on Burgenland Croatian laments for two reasons. Firstly, I was captivated by her narration of the manifold meanings and functions of laments, their musical and textual characteristics, their historical development, and their cultural significance. Secondly, I followed her proposition and chose Croatia and Croatian lament traditions as a reference point, broadening the scope of my research from the minority community to the so-called "pradomovina" (original homeland).

This paper re-examines the relationship between Burgenland Croatian and Croatian musical practices and ethnomusicological scholarship. By situating my research within a Croatian tradition of lament scholarship, I highlight the numerous contributions of Croatian colleagues, not only in terms of publications, but also in terms of fieldwork sources (archive of IEF Zagreb). Based on my fieldwork in Dalmatia, Herzegovina and Burgenland during the 2000s and 2010s, I discuss commonalities between laments in Burgenland and Croatia while also reflecting on the pitfalls of ethno-nationalist perspectives in Croatian lament studies. I demonstrate how Burgenland Croatian laments form part of a broader Southeastern European lament idiom in terms of sound, content and cultural meaning, avoiding a simple reduction to questions of origin or relatedness. I further also emphasize the genderedness of laments as a ritual within a religiously framed female domain of mourning and care.

Situated within the field of ethnomusicological minority studies, this paper critically revisits my PhD research and is based on original fieldwork and historical archival sources from the Vienna Phonogram Archive and the archive of the Institute of Ethnology and Folklore Research in Zagreb.

Marko Kölbl, Assistant Professor, chair of the Department of Folk Music Research and Ethnomusicology at the University of Music and Performing Arts Vienna. He researches music/dance relating to minorities and migration as well as gender and sexuality. Extensive international fieldwork, particularly with the Croatian minority in Burgenland and on Afghan music in Europe, Iran and Pakistan. Marko Kölbl is chair of the ICTMD Study Group on Gender and Sexuality, board member of the European Seminar in Ethnomusicology, and member of the Advisory Committee on Intangible Cultural Heritage of the Austrian UNESCO commission. Marko Kölbl is active in the field of vocal music of the Croatian minority in Burgenland as a solo performer and choir leader.

Iva Niemčić

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Ritual (ne) traži zaštitu: otočne zajednice, glazbenoplesni rituali i UNESCO

Izlaganje problematizira odnos otočnih zajednica prema međunarodnim mehanizmima zaštite nematerijalne kulturne baštine na primjeru Lastovskog poklada i korčulanske moreške. Polazeći od etnografskog istraživanja, analize dokumentacije nominacijskog procesa i odjeka u zajednici, rad propituje u kojoj mjeri ritual "traži" zaštitu te što se događa kada zaštita postane društveni, politički i simbolički kapital.

Središnji dio izlaganja posvećen je pripremama, izradi nominacije i konačnom upisu Lastovskog poklada na UNESCO-vu Listu dobrih praksi očuvanja nematerijalne kulturne baštine. Analizira se dinamika suradnje lokalne zajednice, stručnjaka i administrativnih tijela, kao i prijepori koji su pratili proces. Posebna se pozornost posvećuje neslužbenom prigovoru vezanom uz uporabu pojmova "Saraceni" i "Katalani" u nacionalnom rješenju o zaštiti, što je otvorilo pitanja povijesnih interpretacija, terminološke osjetljivosti i međunarodnih diplomatskih implikacija u kontekstu kulturne politike. Razmatraju se i administrativne posljedice toga prigovora te način na koji su lokalni akteri doživjeli intervenciju "izvana".

U fokusu su i unutarnji prijepori u zajednici: pitanje zasluga za uvrštenje, pravo predstavljanja rituala, upravljanje simboličkim kapitalom UNESCO-ova priznanja te potencijalna politizacija i hijerarhizacija odnosa unutar zajednice. Propituje se proizvodi li UNESCO-ova valorizacija kolektivno osnaživanje i dijeljenu odgovornost ili pak nove linije razdvajanja.

Nasuprot tome, primjer korčulanske moreške pokazuje drugačiju strategiju odnosa prema međunarodnoj zaštiti. Komparativna analiza dvaju slučajeva otvara pitanje je li UNESCO-ov okvir univerzalno poželjan model očuvanja ili tek jedna od mogućih strategija čiji učinci ovise o specifičnim društvenim, ekonomskim i političkim kontekstima otočnih zajednica.

Rad doprinosi raspravi o napetosti između nacionalnih i globalnih režima baštinske valorizacije, pokazujući da ritual ne "traži" nužno zaštitu, ali da proces zaštite uvijek transformira ritual i zajednicu koja ga nosi.

Iva Niemčić viša je znanstvena suradnica i ravnateljica u drugom mandatu (2019–2023; 2023–2027) Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu. Godine 2007. doktorskom disertacijom pod naslovom *Ples i rod* stječe zvanje doktora znanosti etnologije i kulturne antropologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Rezultate istraživanja objavljuje, izlaže na znanstvenim skupovima te primjenjuje u stručnom radu. Sudjelovala je na pedesetak domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova, objavila je tri knjige, tridesetak znanstvenih radova na hrvatskom i engleskom jeziku u časopisima i tematskim zbornicima te niz prikaza, osvrti i stručnih ekspertiza u raznim publikacijama.

Tanja Halužan

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Glazba i glazbenici u ritualnom kontekstu: etnomuzikološka čitanja svadbi

Istraživanja svadbi u domaćoj etnomuzikologiji dugo su bila oblikovana kulturno-povijesnom paradigmom, usmjerena prvenstveno na proučavanje svadbenih običaja u ruralnim kontekstima te rekonstrukciju idealiziranih modela prošlosti. Svadbene glazbene prakse pritom su se uglavnom promatrale kroz prizmu repertoara i regionalnih posebnosti, dok su njihove suvremene transformacije, izvedbeni aspekti i uloge glazbenika ostali nedovoljno istraženi.

U tom kontekstu, rad Grozdane Marošević predstavlja metodološki i konceptualni pomak. U svojim istraživanjima svadbenih običaja, osobito na primjeru Karlovačkog Pokuplja, Marošević usmjerava pozornost na glazbenu komponentu svadbe te ulogu glazbenika prepoznaje kao ključnu u oblikovanju ritualnog tijeka i društvene dinamike događaja. Pritom otvara i pitanje ekonomske dimenzije njihova djelovanja, ukazujući na svadbu kao važan kontekst glazbeničkog rada, zarade i pregovaranja vrijednosti. Takav pristup pomiče fokus s repertoara prema analizi glazbe kao afektivne, izvedbene, društvene i ekonomski uvjetovane prakse, te otvara prostor za njihovo temeljitije razmatranje u domaćoj etnomuzikologiji.

Polazeći od tih uvida i oslanjajući se na doktorsko istraživanje suvremenih svadbi na zagrebačkom području, izlaganje će se usmjeriti na analizu glazbenika kao središnjih aktera svadbe, osobito njezina završnog, slavljeničkog dijela. Osim njihovih višestrukih uloga izvođača i medijatora rituala, sagledat će ih se i kroz prizmu tržišnih i radnih odnosa, odnosno njihove pozicije unutar konkretnih ekonomskih i izvedbenih okvira. Posebna će se pozornost pritom posvetiti glazbeničkom djelovanju kao obliku afektivnog, kreativnog i plaćenog rada, čime se svadbene glazbene prakse smještaju u širi kontekst suvremenih etnomuzikoloških interesa na međunarodnoj razini. Time se otvara pitanje svadbe kao prostora preklapanja rituala, kulturne izvedbe i različitih oblika rada, oblikovanih širim društveno-ekonomskim transformacijama postsocijalističkog konteksta, afirmirajući je kao relevantno mjesto za promišljanje odnosa glazbe, rada i društva.

Tanja Halužan znanstvena je suradnica Instituta za etnologiju i folkloristiku. Studij muzikologije završila je na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, a doktorski studij na Kunstuniversität u Grazu, obranivši disertaciju posvećenu glazbenim i izvedbenim praksama na svadbama zagrebačkoga područja s naglaskom usmjerenim perspektivama izvođača i sudionika tih događanja. U središtu njezina znanstvenog interesa nalaze se odnosi glazbe i rituala, osobito u kontekstu svadbenih običaja, zatim kajkavska glazbena i diskografska baština te urbane scene popularne glazbe. U novijim istraživanjima naglasak stavlja na glazbu kao oblik rada, promišljajući ekonomske i društvene uvjete glazbeničkog djelovanja.

Jelka Vukobratović

Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Kordunska ojkača: baštinski narativi i opiruće folklorne prakse

Oslanjajući se na istraživanja folklorne glazbe Karlovačkog Pokuplja Grozdane Marošević, osobito jednoglasnih oblika ojkanja, ovaj rad se bavi pojmom i praksom kordunske ojkače u kontekstu baštinskih narativa, konstrukcija regionalnih i etnonacionalnih identiteta te dinamike manjinskih zajednica. Dok Marošević regionalni identitet Pokuplja istraživački prepoznaje i konceptualizira unutar prostora bez jasno definiranih granica, Kordun se naizgled nameće kao već postojeća i prepoznatljiva regija. Međutim, analiza pokazuje da su i njegove granice i identitetske odrednice slojevite i nestabilne.

Jednako se nestabilnom pokazuje i druga ključna riječ – ojkača. Iako je riječ o lokalnom izrazu za dvoglasne vokalne prakse, suvremena upotreba riječi ojkača dovodi se u vezu s poslijeratnim migracijama i formiranjem folklornih skupina među srpskim izbjeglicama iz Hrvatske i Bosne, gdje termin postaje sredstvo očuvanja i reinterpretacije zavičajnih glazbenih praksi. Također, na temelju dostupnih istraživanja pokazuje se da se pojam koristi nedosljedno, jer može označavati kako stariji sloj pjevanja, tako i novije stilove poput pjevanja na bas. Stoga se kordunska ojkača može shvatiti kao opiruća folklorna praksa – ona koja izmiče čvrstim klasifikacijama dok istodobno sudjeluje u oblikovanju baštinskih narativa, osobito u uvjetima raseljenosti, promjene i višestrukih identitetskih pripadnosti.

Jelka Vukobratović je docentica na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu i aktualna pročelnica tog odsjeka. Diplomirala je flautu 2008. i muzikologiju 2012., te doktorirala na Institutu za etnomuzikologiju Sveučilišta za glazbu i izvedbene umjetnosti u Grazu 2020. godine. Knjigu *U (g)radu i zabavi: etnografija križevačkih glazbenika* temeljenu na doktoratu je objavila 2022. godine u seriji HED biblioteka Hrvatskog etnološkog društva. Objavljivala je u domaćim i međunarodnim časopisima, na teme vezane uz tradicijsku glazbu i autorska prava, etničke identitete, glazbu i pamćenje, kao i festivale i popularno-glazbenu produkciju u bivšoj Jugoslaviji. Suuredila je zbornik radova s međunarodnog simpozija *Musicology and its Future in Times of Crises*, tematski broj časopisa *Arti musices* 53/2 te knjigu *Rana domaća diskografska industrija: Edison Bell Penkala, Elektroton i Jugoton* proisteklu iz četverogodišnjeg projekta ostvarenog uz potporu Hrvatske zaklade za znanost.

Irena Miholić

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Tradicijski glazbeni sastavi i vokalni izričaji između očuvanja baštine, institucionalnog djelovanja i kreativne transformacije

U ovom ću izlaganju propitati ulogu izvođenja tradicijske vokalne i instrumentalne glazbe u suvremenom kontekstu polazeći od dva fenomena: *guci* karlovačkog područja i međimurske *popevke*. Oba su fenomena upisana na listu kulturnih dobara Republike Hrvatske, dok je međimurska popevka uvrštena i na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

U radu se polazi od pretpostavke da mlađe generacije pristupaju vlastitoj tradiciji s osjećajem vrijednosti i odgovornosti za njezino očuvanje, pri čemu se analizira njihovo razumijevanje očuvanja baštine – kao vjernog slijeda postojećih obrazaca ili kao prostora za kreativne transformacije. U tom se kontekstu dodatno propituje uloga institucija i razina njihove podrške navedenim pristupima, uz analizu njihova djelovanja na različitim razinama (lokalnoj, regionalnoj i državnoj) te s obzirom na njihov institucionalni karakter (udruge, kulturno-umjetnička društva, javne i državne ustanove), kako bi se utvrdilo potiču li očuvanje "izvornih" oblika ili otvaraju prostor suvremenim interpretacijama. Pritom se ne zanemaruje ni uloga pojedinca kao mogućeg "nositelja promjene".

Usporedbom prikupljenih materijala i relevantnih istraživanja, osobito radova Grozdane Marošević, izlaganje donosi pregled stavova pojedinaca i skupina koje njeguju i izvode tradicijsku glazbu.

Irena Miholić rođena je u Zagrebu.

Diplomirala je (1998) na Odsjeku za muzikologiju na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Magistrirala je (2005) te stekla zvanje doktora znanosti (2009) iz područja humanističkih znanosti, polje etnologije i kulturna antropologija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radi kao etnomuzikolog, glazbenik i glazbeni pedagog. Znanstvena je suradnica u Institutu za etnologiju i folkloristiku. Njezini znanstveni interesi uključuju hrvatsku tradicijsku glazbu, tradicijska glazbala i glazbene sastave, procese očuvanja i edukacije, hrvatsku popularnu glazbu te digitalnu humanistiku.

Tvrtko Zebec

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Sveti Petar, Pavao, na tavanu spavao: uz poskočice i ples, uvijek prijateljski i stručni oslonac

U čast drage Grozdane Marošević i kao zahvala za uvijek pruženu kolegijalnu i prijateljsku ruku sjetit ću se smotri na kojima smo zajednički, uz Janu Mihalić pratili folklorne skupine Zajednice karlovačkih amatera posljednjih dvadesetak godina. *Rajšpe, poljke, sving*, a osobito *đikalice*, odnosno *đikerice* (iz Mahična ili Pokupske Doline), te *drmeši, dupli* ili *trepetaši*, uz rožganje, neizostavni su dio tih nastupa, baš kao i duhovite samice poput: *Oj, meni mama birala dragana / Oj, biraj mama, ljubit ćeš ga sama!* Mogli smo pratiti doista vrhunsko natpjevavanje u nizu rožgalica, prvo ženske pa onda i muške, kao vrlo kreativan dolazak na pozornicu, kao i npr. *đikalicu* koju su pratili svirci vedrom poskočicom *Tancala bi kozica koja ima roge, a kak ne bi deklica koja ima vitke noge* (npr. iz Zadobarja). No, budući da su na tim smotrama znale gostovati i skupine iz drugih dijelova Lijepe naše, ovaj put ću se zadržati na plesu *Sveti Petar Pavao, na tavanu spavao* KUD-a "Hrastovička gora" iz Hrastovice pokraj Petrinje. Smotre su, naime, mjesta na koje nas kao stručnjake organizatori zovu od vremena između dvaju svjetskih ratova i Seljačke sloge, kulturne i dobrotvorne udruge Hrvatske seljačke stranke. Utoliko smo i danas u položaju da nužno uspoređujemo različite izvedbe pa se, unatoč upućenosti, iznenadimo stilskim različitostima utemeljenim na lokalnim posebnostima i kulturnim predlošcima koji se sustavno prenose naraštajima, te prihvaćaju i preoblikuju, prilagođuju različite glazbene i plesne oblike vlastitim sredinama. Izlaganje će se temeljiti na video primjerima koji će olakšati shvaćanje i najbolje dočarati prihvaćanje engleskoga plesa *Palais Glide*, iz razdoblja od prije Drugoga svjetskog rata u hrvatskim okvirima u relativnom nepoznatom vremenskom rasponu.

Tvrtko Zebec, etnolog i etnokoreolog u Institutu za etnologiju i folkloristiku zaposlen je od 1990., od 2018. kao znanstveni savjetnik u trajnom izboru, od 2024. s naslovnim zvanjem redovitog profesora u trajnom izboru. Od 2011. do 2015. je ravnatelj Instituta, a od 2019. do 2025. pomoćnik ravnateljice. Autor je dvojezične knjige *Krčki tanci – plesno-etnološka studija. Tanac Dances on the Island of Krk – Dance Ethnology Study* (2005), s nagradom Milovan Gavazzi Hrvatskoga etnološkog društva za znanstveno-nastavni rad. Gostujući je predavač na Sveučilištima u Zagrebu, Zadru i Osijeku, na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu (BiH), te na međunarodnom MA studiju Erasmus+ Choreomundus. Od 2016. umjetnički je ravnatelj Međunarodne smotre folkloru u Zagrebu te predsjedavajući izdavačkoga savjeta etnokoreološke skupine Međunarodnoga vijeća za tradicije glazbe i plesa (Publication Committee Study Group on Ethnochoreology, International Council for Traditions of Music and Dance – ICTMD), a time i stalni član Odbora te Studijske skupine.

Zdravko Blažeković

Répertoire International de Littérature Musicale | City University of New York

Global Preserving and Safeguarding Cultural Heritage in the Digital Age

Since its founding in 1966, the mission of the Répertoire International de Littérature Musicale (RILM) has included the preservation of cultural heritage. Until the mid-2010s, this commitment remained largely implicit, as RILM's core activity focused on indexing music scholarship worldwide. Nevertheless, its frameworks for data collection, bibliographic indexing, and an effort in decolonization of music knowledge and terminology have always been shaped by the principles and standards of UNESCO. This alignment is not incidental: RILM's founder, Barry S. Brook, served as a member of the executive committee (1978–1980), vice-president (1980–1982), and president (1982–1984) of the International Music Council, working closely with UNESCO to promote music as a universal language and a vehicle for cultural development.

In 2016, RILM launched its digital platform *Egret*, transforming its resources from the monothematic indexed bibliography of writings on music into a multilingual, transdisciplinary infrastructure for preserving diverse forms of musical knowledge. This platform enabled several key developments: the digitization and dissemination of print resources (included in *RILM Abstracts of Music Literature*, *RILM Archive of Popular Music Magazines*, and *RILM Music Encyclopedias*); the recovery and maintenance of valuable databases that had become inaccessible due to obsolete software; and the safeguarding of knowledge derived from oral traditions, that can be encapsulated in newly written lexicographic entries for *DEUMM Online* (*Dizionario enciclopedico universale della musica e dei musicisti*).

Through these initiatives, RILM has been recognized by UNESCO for its contributions to safeguarding intangible cultural heritage and promoting cultural diversity. It has received accreditation under both the 2003 Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage and the 2005 Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions.

Zdravko Blažeković is director of the Research Center for Music Iconography at the Graduate Center of the City University of New York and executive editor of Répertoire International de Littérature Musicale. In 1998 he founded an annual journal for music iconography *Music in Art*, and in 2016 a monograph series *Music in Visual Cultures* (Brepols), both of which he has been editing since. He is chair of the ICTMD Study Group on Iconography of the Performing Arts. His research area concerns 18th- and 19th-century music of Southeast and Central Europe, music iconography, organology, historiography of music, reception of Greek and Roman organology in modern times, and music symbolism in medieval and renaissance astrology.

Mojca Piškori

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Festina lente: etnomuzikolog između čežnje za sporošću i diktata brzine

"Science needs time. Bear with us, while we think."
Slow Science Manifesto (2010)

Ovaj prilog polazi od osjećaja da je suvremena znanost gotovo do rubova izdržljivosti napregnuta između dvaju naizgled nepomirljivih imperativa – sve glasnijeg sistemskog i institucionalnog diktata brzine/kompetitivnosti/produktivnosti i intrinzične potrebe za usporavanjem koju prati osjećaj trajnog deficita vremena nužnog za temeljit, posvećen i smislen rad. Posljednjih desetljeća sve je više znanstvenih radova koji kontinuirano dokumentiraju tu diskrepanciju – detektiraju rastuće birokratske pritiske, ukazuju na nekonzistentna i stalno mijenjajuća mjerila produktivnosti, prokazuju prazninu repetitivne mantre o "izvrsnosti", dok istodobno upozoravaju na eroziju kolegijalne podrške i solidarnosti i progovaraju o "skrivenim ožljicima" koje takvi uvjeti akademskog rada ostavljaju na onima koji u suvremenom sustavu znanosti žive i rade.

Oslanjajući se na vlastito iskustvo, emocije i dvojbe, razgovore s (etno)muzikolinjama svoje generacije i njihove osobne dnevničke zapise, koje su u kraćim periodima vodile na moj poticaj, ovim ću izlaganjem nastojati adresirati pitanja o tome što – institucionalno, epistemički i tjelesno – znači baviti se etnomuzikologijom (znanošću?) danas; kako se rad koji suštinski traži strpljenje, posvećenost i vrijeme nosi sa stalnim zahtjevom za "ubrzanjem"; kako istražuje i piše "bibliometriziran", "(samo)nadziran", "sumnjivo spor", "potencijalno nedostatan produktivan" subjekt; možemo li i bismo li uopće trebali u sveprisutnom imperativu brzine inzistirati na pravu na "sporost"?

Ovo izlaganje osobna je posveta svemu što sam o temeljitosti, odgovornosti i posvećenosti znanstvenom radu kroz godine učila od Grozdane Marošević – i uz nju.

Mojca Piškori znanstvena je suradnica

Instituta za etnologiju i folkloristiku.

Godine 2010. na Filozofskom

fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

doktorirala je etnologiju i kulturnu

antropologiju disertacijom *Politike i*

poetike prostora glazbe:

etnomuzikološki i

kulturnoantropološki pogledi.

Područje njezina znanstvenog interesa

obuhvaća teme vezane uz neksus

glazbe, zvuka i politika (roda, rase,

migracija) te presijecanja glazbi i

diskursa o njima. Posljednjih su

godina u fokusu njezinih istraživanja

akustemološki aspekti suvremenih

iregulariziranih migracija na europskoj

periferiji, uporaba glazbe kao sredstva

torture u političkim i koncentracijskim

logorima (Goli, Sv. Grgur, Jasenovac),

te tema glazbe i/kao rada.

Iva Nenić

Fakultet muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu

Via erratica ili Gradus ad Parnassum?

Stvarati/pratiti društvenu potrebu za naukom u svetlu pedagoških pristupa u srpskoj etnomuzikologiji

Program etnomuzikologije na Fakultetu muzičkih umetnosti u Beogradu predstavlja jedan od temeljnih naučnih "rasadnika" budućih stručnjaka u polju kulture, nauke i umetnosti, ali i mesto gde se raspravlja o tekućoj i istorijskim paradigmama srpske etnomuzikologije i definiše ono što je poželjno, legitimno i (ne)izgovorivo. U ovom procesu od značaja je povest lokalne i regionalne (jugoslovenske) nauke sa snažnim fokusom na muzički folklor (docnije, muzičku i plesnu tradiciju), potom uticaji globalnih previranja u polju etnomuzikologije koji su rezultovali lokalnim "čitanjima" trendova i novina u nauci, i na koncu, složen odnos ustrojstva same krovne institucije (fakulteta), državnih politika nauke i visokog obrazovanja, i društvenih potreba, u aktuelnom trenutku obeleženih teretom višestrukih svetskih i mesnih kriza.

Pedagoški pristup u etnomuzikologiji neretko polazi od prečutnog stava ili podrazumevanog konsenzusa o tome "šta je vredno proučavati" i kakvu vrstu znanja i seta veština je nužno proizvesti, kao i za koga/šta. U izlaganju ću se, stoga, fokusirati na tri teme: model etnomuzikologije u programu studija, stavove o primarnom cilju etnomuzikologije sagledane kroz program i tekuću pedagošku praksu, kao i na temu očekivanja o stečenim znanjima u trenucima "ulaznosti" i "izlaznosti", kroz iskustva studenata/studentkinja.

Analizom studijskog programa etnomuzikologije na FMU nastojaću da prikažem i dalje aktuelni model koji podvlači komplementarnost poduke o evropskoj i srpskoj klasičnoj muzici i sticanja etnomuzikoloških, etnokoreoloških i etnološko-antropoloških znanja poglavito (ali ne i isključivo) o tradicionalnoj muzici, kao i novije transformacije u kojima se u procesima akreditacije, usled principijelnih i administrativnih zahteva, ovaj balans dodatno usložnjava, dotakavši i uticaj mera koje je država sproveda tokom i nakon studentskih protesta i blokada 2024/25. Ideje realizatora programa biće diskutovane u svetlu opstajanja i smene (borbe) paradigmi naučnog i pedagoškog rada, položaja discipline u instituciji i u kontekstu identitetskih i etnografskih nauka u koje se najčešće smešta, i dovedene u vezu (podvučene, kontrastirane, suprotstavljene) sa perspektivom studenata/studentkinja o upotrebljivosti i kakvoći znanja i veština koje stiču: gde počinjavu zone preklapanja, a gde rasapa, između bedema akademskog znanja i društvenih realnosti, u svetlu održivosti/ranjivosti oba domena?

Iva Nenić je etnomuzikološkinja i teoretičarka kulture koja radi kao vanredna profesorka na Fakultetu muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu. Njena istraživačka interesovanja usmerena su na doprinos muzike oblikovanju identiteta, naročito u odnosu na rodne režime i politike interseksionalnosti, ali i na pitanja ideološke interpelacije u polju zvučne prakse, potom epistemologije terenskog rada, kao i režima reprezentacije u etnomuzikologiji i srodnim disciplinama. U istraživanjima i radovima ispituje topografiju neotradicionalne i popularne muzičke kulture 21. veka nakon postmodernosti, sa posebnim naglaskom na pitanjima transgresije, agensnosti, održivosti i društvene raspodele moći. Među novijim publikacijama izdvajaju se knjige *Women's Leadership in Music: Modes, Legacies, Alliances*, koju je uredila s Lindom Cimardi (2023, transcript Verlag), kao i *Zvuk u srcu kulture* (2025, FMU).

Dalibor Davidović

Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Život prije biografije ili kako se postaje etnomuzikologinja

Izlaganje polazi od toga da je životopis svojevrsna transkripcija života koja nastaje odmakom od njega. Život i životopis stoga uvijek ostaju međusobno odvojeni, kao što je njihova odvojenost izvor uvijek novih pokušaja da se izjednače i da se tako postigne nešto poput "definitivnog" životopisa. Opisano će se zbivanje i njegove specifičnosti razmatrati na primjeru životopisa (etno)muzikologinja i (etno)muzikologa.

Dalibor Davidović studirao je (etno)muzikologiju na sveučilištima u Zagrebu i Hamburgu. Predaje muzikološke predmete na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Njegove novije publikacije uključuju knjigu *Syberberg, umjetnost uhom mišljena* (Multimedijalni institut, Zagreb, 2025; englesko izdanje u pripremi).

Svanibor Pettan

Filozofski fakultet Sveučilišta u Ljubljani

ICTMD i izazovi etnomuzikologije u vremenima velikih promjena

Međunarodni savjet za tradicije glazbe i plesa (ICTMD) naučio nas je uvažavati vremenske i prostorne posebnosti struke koju zovemo etnomuzikologijom. O toj pluralnosti i dinamici promjena u sklopu etnomuzikologije u Hrvatskoj pisala je i slavjenica Grozdana Marošević. Autor referata je kao aktivni sudionik mijena unutar vodeće međunarodne etnomuzikološke udruge (ICTMD), iz perspektiva različitih uloga koje je obnašao (nacionalnog predstavnika, vođe studijskih grupa, glavnog tajnika, predsjednika), za ovu prigodu povezao trendove i izazove, te definirao strateške odazive i rješenja, koja su se tijekom minulih desetljeća pokazala dragocjenim i za struku i za udругu. Kako na temelju tih iskustava odgovoriti na intenziviranje tektonskih geopolitičkih promjena u 2026. godini i kako pozicionirati etnomuzikologiju u ekstremnim okolnostima?.

Svanibor Pettan je do nedavnog umirovljenja bio profesor i voditelj katedre za etnomuzikologiju na Sveučilištu u Ljubljani, a trenutno privodi kraju projekt o romskim glazbenicima u Sloveniji i pokreće istraživačke inicijative u Šri Lanki, gdje ima novo prebivalište. Njegova najnovija knjiga je *Biti etnomuzikolog / Being an Ethnomusicologist* (2025).

Prče o podršci: o kolegijalnosti i prijateljstvu u akademskom radu

Izlaganje je temeljeno na dijelu rezultata istraživačkog projekta *Academia and Cultural Production as "Postmigrant" Fields in Sweden* (Riksbankens Jubileumsfond 2021–24, <https://postmigrantfields8.wordpress.com>). Za razliku od projekata usmjerenih ka razumijevanju problema migranata ili migranata kao problema, ovaj je bio usmjeren ka razumijevanju profesionalnih puteva i čimbenika uspjeha migranata i djece migranata koji su postigli najviše akademsko zvanje. Unazad dva desetljeća, švedska se akademija intenzivno internacionalizira. U prosjeku, 31% švedskih sveučilišnih profesora je rođeno u inozemstvu; u prirodnim i tehničkim znanostima ih je znatno više.

U kontekstu strukturnih ograničenja obilježenih velikom konkurencijom, etabliranje u akademiji ovisi o znanstvenoj izvrsnosti, no u znatnoj je mjeri oblikovano međuigrim profesionalnih veza, osobne podrške te vrednovanja kulturnog i društvenog kapitala. Izlaganje se bavi ulogom osobne neformalne podrške koja je ne samo široko prisutna, nego i nužna u znanstvenom radu, no rijetko postaje predmetom istraživanja.

Intervjuirali smo ukupno 36 sveučilišnih nastavnika i nastavnica na 10 švedskih sveučilišta, a koji su pozicionirani duž čitavog spektra migracijskih iskustava: od onih koji su migrirali u Švedsku, preko onih rođenih u zemlji od roditelja migranata, do onih koji su se s iskustvima povezanim s migracijom susretali kroz uspostavljanje odnosa s kolegama migrantima. Većina su profesori, nekolicina ima visoke administrativne funkcije, a najmlađi među njima imaju stalno zaposlenje. Pitali smo ih tko je imao presudnu ulogu u njihovu profesionalnom etabliranju, kako percipiraju odnos s tom osobom te na koji način sami pružaju podršku drugima. Zanimalo nas je na koje načine iskustva vezana uz migraciju utječu na odnose podrške.

Tematska analiza narativnog materijala iznjedrila je sljedeće glavne teme: neformalno mentorstvo, kolegijalnost, epistemičku i ideološku solidarnost te prijateljstvo. Izlaganje će posebnu pažnju posvetiti kolegijalnosti i akademskom prijateljstvu koje se katkad razvija i u privatno prijateljstvo. Uvidi iz projektnog materijala bit će povezani s iskustvom dugogodišnjeg rada – i prijateljstva – s Grozdanom Marošević.

Maja Povrzanović Frykman rođena je i školovana u Zagrebu. Tijekom prvih petnaest godina profesionalnog rada bila je zaposlena u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, a od 2001. je zaposlena na Sveučilištu u Malmöu. Objavila je niz radova temeljenih na istraživanjima iskustava civila u ratu, izbjeglištva, visoko obrazovanih migranata, dijaspore i transnacionalnih praksi, te afekta i materijalne kulture. Suurednica je knjiga *Sensitive Objects: Affect and Material Culture* (Nordic Academic Press, 2016), *Migration, Transnationalism and Development in South-East Europe and the Black Sea Region* (Routledge, 2017), *Högutbildade migranter i Sverige* (Arkiv, 2018), *Conviviality at the Crossroads: The Poetics and Politics of Everyday Encounters* (Palgrave Macmillan, 2020), te knjige *Academia and Cultural Production in Sweden: Postmigrant Trajectories, Alliances, and Negotiations*, koju će transcript Verlag izdati krajem 2026.

Vjera Katalinić

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb

Franjo i Josip, stari prijatelji

Tekst propituje pisma Franje Ks. Kuhača (Osijek, 1834. – Zagreb, 1911.) upućena "vjerojatno najstarijem prijatelju" (Šaban) Josefu Czuryju (Németh, 1834. – Pečuh, 1911.) koja su sačuvana od 1860. (u prvoj knjizi korespondencije) do 1878. (u petoj knjizi). Prema pregledanome materijalu, mnoga su djelomice cenzurirana (zacrnjena, prelijepljena), ali i potpuno izrezana, vjerojatno zbog brojnih Kuhačevih privatnih opservacija, tako da možemo pretpostaviti da se prijateljstvo u pismima i nakon toga nastavilo.

U tekstu se donose rezultati najnovijih istraživanja, poduzetih upravo za ovu prigodu, a podatci dobiveni na temelju mađarske periodike i dokumentacije o Josefu Czuryju stavljaju se u okvire korespondencije. Nadalje, analiziraju se tipovi podataka u Kuhačevim pismima prijatelju, koji se odnose ne samo na privatni aspekt (mnoge vesele uspomene, šale i galantni doživljaji), nego i na područje Kuhačeva rada. Taj aspekt omogućava uvid u Kuhačevu metodologiju rada, artikulaciju putovanja i domete njegovih stručnih interesa koji ga cjeloživotno okupiraju i komplementarni su privatnim brigama i težnjama.

Vjera Katalinić, muzikologinja; diplomirala i magistrirala na Sveučilištu u Zagrebu, doktorat stekla na Sveučilištu u Beču; zaslužna je znanstvenica-emerita Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu; naslovna redovita profesorica u trajnome zvanju na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu; predsjednica Hrvatskog muzikološkog društva (2007–2013; 2019–2025). Područja istraživanja: glazbena kultura, mobilnost i umrežavanja glazbe i glazbenika u 18. i 19. stoljeću; glazbeni arhivi u Hrvatskoj. Objavila: pet knjiga i više od 250 članaka, uredila 13 zbornika, osam monografija i osam notnih izdanja. Suradnica je projekta *Institucionalizacija moderne građanske glazbene kulture u 19. stoljeću na području civilne Hrvatske i Vojne krajine* (2021–2026).

Vedrana Milin Ćurin

Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu

Zapivala tica mala

Dječje klape počele su organizirano djelovati u okviru izvannastavnih glazbenih aktivnosti u osnovnim i srednjim školama, ponegdje i u okviru kulturno-umjetničkih udruga. U Visu, potom Zadru, Omišu organiziraju se smotre, potom i festivali gdje se učenici i učenice natječu po kategorijama (do 14 i do 16 godina). Odnedavno, uvrštenjem natjecanja dječjih klapa u Katalog natjecanja i smotri osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske (u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje) omogućeno je da se učenička i nastavnička postignuća vrednuju na državnoj razini. To će zasigurno pridonijeti osnivanju novih dječjih klapa u Dalmaciji, a i šire. Za sada ih je već znatan broj, a postoje, osim u Dalmaciji, i na Kvarneru, u Istri, Slavoniji.

Sudjelovanje na festivalu omogućuje djeci razvoj glazbenih i socijalnih vještina te jača osjećaj pripadnosti zajednici. Učenje se najčešće odvija slušanjem i imitacijom, što je u skladu s načinima prijenosa tradicijskih glazbenih znanja. Kroz klapsko pjevanje djeca aktivno sudjeluju u izvođenju i reinterpetaciji kulturne baštine i time postaju njezini nositelji.

Dječje klape doprinose ostvarivanju ciljeva nastave Glazbene kulture, osobito u području aktivnog muziciranja i upoznavanja tradicije. Osim glazbenih kompetencija, djeca razvijaju i kulturni identitet te svijest o važnosti baštine. Time dječje klape mogu utjecati na kontinuitet tradicije i na njezinu prilagodbu suvremenom društvu.

Tek objavljena zbirka *Dalmatinske klapske pjesme za dječje klape i školske zborove u obradi Eduarda Tudora* (ur. V. Milin Ćurin) pomoći će u usvajanju višeglasnog, a cappella izraza klapske pjesme i to prvenstveno u troglasju. Sa metodičko prilagođenim i osmišljenim pristupom nude se osnove u usvajanju akordičke vertikale i fuzije klapske pjesme. Obrade su jednostavne, primjerene uzrastu, a izbor pjesama obuhvaća prvenstveno poznate tradicijske dalmatinske klapske pjesme.

Vedrana Milin Ćurin je

etnomuzikologinja i glazbena pedagoginja. Diplomirala je muzikologiju i glazbenu publicistiku na Muzičkoj akademiji te pedagogiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Magistrirala je na Muzičkoj akademiji u Sarajevu 1991. godine te doktorirala 2012. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu temom *Žene u klapskom pjevanju*. Radila je kao nastavnica na glazbenim školama, a zatim kao predavačica na Fakultetu prirodoslovno matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu. Od 1997. do mirovine radila je na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu predajući glazbeno-pedagoške i metodičke te etnomuzikološke predmete. Dugogodišnja je članica stručnog ocjenjivačkog suda Festivala dalmatinskih klapa u Omišu. U znanstveno-istraživačkom fokusu su joj vokalna glazba i klapsko pjevanje Dalmacije, te posebno folklorna glazba otoka Murtera. Za svoju knjigu *Pjevanje na otoku Murteru: kontinuitet i promjene* 2002. godine je dobila godišnju nagradu "Josip Andreis" Hrvatskog društva skladatelja. Urednica je knjige *Dalmatinske klapske pjesme za dječje klape i školske zborove u obradi Eduarda Tudora* iz 2025. godine.

Ljiljana Marks

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Memorijska i (pomalo) mitska karta Zagreba u popularnoj glazbi

Zagreb se u tekstovima popularnih pjesama kao tema i kao junak interpretira različito. S jedne su strane himnične pjesme posvećene Zagrebu, u kojima se klišeiziranim i tipskim, stalnim sintagmama i metaforama slavi grad, njegova neprolazna ljepota, trajnost i sl. Te su pjesme među najslušanim na lokalnim radijskim stanicama. S druge strane, autori poput Zvonka Špišića i Arsena Dedića, prvoga rođenoga Zagrepčanina, Trešnjevčanina i drugoga, koji je u Zagreb došao studirati da bi mu grad postao trajnim boravištem, o Zagrebu progovaraju intimno, gotovo ljubavnički. Usporedba tih dvaju opusa o Zagrebu, mitizacija starih, a i novih prostora, glavna je tema izlaganja.

Ljiljana Marks diplomirala je (1973), magistrirala (1980) i doktorirala (1996) na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Cijeli radni vijek provela je u Institutu za etnologiju i folkloristiku. Njezini istraživački interesi usmjereni su na terenska i arhivska istraživanja verbalnog folklor: na jezične i stilističke postupke tradicijskih pripovjedača, povijesne i suvremene zapise i pristupe usmenoj književnosti, napose predajama i bajkama, zatim na probleme klasifikacije, kao i na povijesne i stilske značajke suvremenih folklornih žanrova, na (usmeno)književnu topografiju (npr. Zagreb, Beč, Konavle, Župa dubrovačka, Zlari, Međimurje), na uporabe i artikulacije usmenih priča u historiografskim, književnim i didaktičnim tekstovima te u političkom ili promidžbenom diskursu. Objavila je niz autorskih i uredničkih knjiga te više od stotinu znanstvenih radova.

Programski odbor

Naila Ceribašić (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Mojca Piškori (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Jelka Vukobratović (Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu)

Organizacijski odbor

Naila Ceribašić (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Joško Čaleta (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Irena Miholić (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Mojca Piškori (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Jelka Vukobratović (Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu)

Tvrtko Zebec (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Organizatori svečanog koncerta

Institut za etnologiju i folkloristiku

Međunarodna smotra folkloru Zagreb

Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Znanstveni simpozij financira Europska unija – NextGenerationEU u sklopu projekta

Tradicije glazbe i plesa – TRAPLEGLA

<https://www.ief.hr/nextgenerationeu/tradicije-glazbe-i-plesa-traplegla/>

Funded by the
European Union
NextGenerationEU